

i Virkeligheden nogen egentlig Strid om denne Gjenstand mellem de ærede Talere, der tilsyneladende stride saa heftigt derom; thi jeg troer, at de Begge have Ret, eller, om man vil, Begge Uret. Det er nemlig i Almindelighed Prøfsterne, som beregne det, og de beregne det ikke paa den samme Maade. Der er de Steder, hvor man kun tager Hensyn til de faste Indtægter alene og det, Skolelæreren oppebærer i Sædevarer, men der er igjen andre Steder, hvor man meget rigtigt ogsaa tager Offeret med, efter hvad det er anslaaet til, ligesom der ogsaa er de Steder, hvor man tager Udbyttet af Jordlodden med, og forsaavidt troer jeg, som den ærede Rigsdagsmand for Odensee Amts 3die Valgkreds bemærkede, at Indtægterne ikke blive beregnede paa den Maade, som den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 2den Valgkreds lod til at beregne dem paa. Jeg troer altsaa, som sagt, at begge de ærede Rigsdagsmænd kunne have Ret, eller Begge Uret i deres gjensidige Paastande.

Der faldt en Uttring fra den ærede Rigsdagsmand for Marhuus Amts 1ste Valgkreds (Winther), som jeg troer sigtede til mig; men det maa grunde sig paa, at han urigtigt maa have opfattet de foreløbige Uttringer, jeg idag har tilladt mig. Han yttrede, at jeg skulde have sagt, at Udvalget havde forsøgt Noget, der efter min Mening var unyttigt, men det har jeg slet ikke sagt. Jeg sagde tværtimod, at man ikke maatte ansee Udvalgets Arbejde for unyttigt, idet jeg ansaae det for et maa ske nyttigt Forarbejde til Hovedsagens endelige Ordning, naar den beleilige Tid kom, men denne Tid er efter min Formening, af de Grunde, som jeg dengang anførte, endnu ikke kommen.

Utsættelse: Det er en sørgelig Stilling, vi befinde os i, naar Fleertallet og Mindretallet i Udvalget stride om, hvad de have meent med de forskjellige Udtryk, de have brugt i Loven; om de end ere uenige om Lovens Brugbarhed, saa burde de dog være enige om dens Indhold og Udtrykkenes Betydning. Enten maae de Herred ikke have behandlet Sagen paa den Maade, som var deres Skyldig-

hed, naar de bringe den frem for os og skulle give os Oplysninger, eller ogsaa maa der være kommet Tvivlsmaal frem, som de tidligere have forsømt at reise; men denne Omstændighed troer jeg ikke, vi skulle lægge til Grund ved Bedømmelsen af Forslaget, thi hvad der her tvistes om vil kunne rettes til 3die Behandling. Derom maae de Herred i Udvalget vistnok kunne enes, dersom Forslaget kommer saavidt. Jeg siger dette iøvrigt ikke, fordi jeg vil raade til at stemme for Paragraphen, uagtet jeg anseer nærværende Lovforslag for at være et af de allergunstigste for Skolelærerelassen, der i lang Tid er kommet frem, og sandsynligvis ogsaa i lang Tid vil komme frem. Efterat jeg har hørt flere Skolemænd mellem dem selv saa afgjort være imod dette Forslag, saa vilde det være Synd at bebyrde dem med Noget, der efter min Formening er saa nyttigt. De have viist fra sig Communernes Bidrag til at forbedre de ældre Læreres Stilling, som maae holde Hjælperere, og Enternes Stilling — dertil ville de ikke have Communernes Bidrag, det vise de fra sig (Andresen: Nei, vi gjøre ikke!) Hvor ville de da have, at Bidragene skulle komme fra til at forbedre deres Stilling? De vise Bidragene fra sig; fordi de tænke paa den centraliserende Magt til at afgjøre deres egne Sager, derfor vise de den kommunale Indskydelse bort. Det er dette, der ligger paa Bunden af den hele Forhandling, de ville ikke komme ind paa et System, hvorved hele deres Stilling bliver bunden til Communen, de have i de Skridt, som i den senere Tid ere gjorte, troet at kunne finde en Beskyttelse for deres Distrikter om som Almueskolelærere at staae i Statens Tjeneste. Lad det gaae, de komme dog ikke dertil, de naae det dog ikke, men lad dem da undvære de indledende Skridt, for at have en god kommunal Stilling, lad det være dem selv, der have viist det fra sig, og vi kunne saa roligt vente paa, hvad der kommer, og gjøre vor Modstand i sin Tid gjældende, naar man i den Retning vil gjøre centraliserende Skridt. Forkaste vi Paragraphen, lad os da huske paa, at vi have gjort det efter deres særlige Tilskyndelse, som meest af Alle